

Strategie i style inwestowania

Inwestowanie na giełdzie to sztuka, której nie można w pełni opisać w podręcznikach. Wymaga wiedzy, pracy, czasu, dyscypliny i co najważniejsze - talentu. Nigdy nie należy stosować strategii, których się nie rozumie.

Wybór sposobu inwestowania

Inwestowanie wiąże się z rezygnacją z bieżącej konsumpcji na rzecz przyszłych, aczkolwiek niepewnych korzyści. Celem inwestowania jest osiągnięcie możliwie najwyższej stopy zwrotu przy akceptowalnym poziomie ryzyka. Sposób inwestowania kapitału na giełdzie zależy od wielu czynników, zależnych i niezależnych od inwestora, jak:

- oczekiwana stopa zwrotu;
- skłonność do akceptacji ryzyka;
- horyzont inwestycyjny;
- poziom wiedzy o inwestowaniu i doświadczenie na rynku kapitałowym;
- sytuacja osobista - wiek, stan rodzinny, stan zdrowia;
- sytuacja ekonomiczna – posiadany majątek, oszczędności, wolne środki, wysokość dochodów osobistych, zadłużenie;
- udział inwestycji w majątku osobistym;
- dostępny czas możliwy do poświęcenia na analizy i monitorowanie sytuacji na giełdzie;
- poziom rozwoju rynku kapitałowego i dostęp do niego;
- sytuacja na rynku kapitałowym i makroekonomiczna.

Strategie inwestycyjne

Spekulacja

Spekulacja jest najbardziej popularną techniką inwestowania. Inwestor kupuje instrumenty finansowe aby je później odsprzedać, licząc na wzrost ich cen. Spekulacja może być też obliczona na spadek notowań instrumentów finansowych. Na rynku terminowym może być to sprzedaż kontraktów terminowych lub krótka sprzedaż w przypadku papierów wartościowych. Ryzyko spekulacyjne zależy od rodzaju instrumentów finansowych, zmienności cen, płynności i rodzaju rynku. Dla osiągnięcia dochodu ze spekulacji kluczowy jest wybór właściwego momentu nabycia papierów wartościowych i następnie ich odsprzedaży. Charakterystyczną cechą spekulacyjnych instrumentów finansowych spekulacyjnych są duże wahania notowań, mogące doprowadzić do nieuzasadnionego ich przewartościowania, czyli wytworzenia bańki spekulacyjnej. Efektem spekulacji może być też niedowartościowanie instrumentów finansowych, w tym związanych z nimi aktywów, np. cen surowców, poprzez grę spekulacyjną na zniżkę na kontraktach terminowych. Szczególnie wrażliwe na działania spekulacyjne są rynki o niskiej płynności a także rynki aktywów strategicznych.

Krótką sprzedaż

Krótką sprzedaż jest strategią inwestowania na giełdzie polegającą na sprzedaży pożyczonych papierów wartościowych a następnie ich odkupieniu i zwróceniu pożyczkodawcy. W chwili zawierania transakcji krótkiej sprzedaży inwestor nie posiada na rachunku papierów wartościowych, jednak jest zobowiązany dostarczyć je na dzień rozliczenia transakcji. W tym celu pożyczka papiery wartościowe od instytucji finansowej, np. domu maklerskiego, który posiada je na własnym rachunku, banku, funduszu inwestycyjnego lub innego inwestora. Pożyczka papierów wartościowych oznacza w tym przypadku okresowe przeniesienie prawa własności papierów wartościowych na rzecz pożyczkobiorcy.

Aby zamknąć krótką pozycję inwestor odkupuje na rynku taką samą liczbę papierów wartościowych inwestor kupuje na rynku taką samą liczbę papierów wartościowych i zwraca pożyczkodawcy. Z tytułu otrzymanej pożyczki inwestor ponosi opłatę zgodnie z zawartą z pożyczkodawcą umową.

Istnienie zobowiązania w papierach wartościowych oznacza pozycję krótką. Wynik finansowy z tej operacji stanowi różnica między ceną sprzedaży i ceną nabycia. Zatem krótką sprzedaż umożliwia osiąganie zysków na spadkach notowań papierów wartościowych. Jednak w przypadku wzrostu notowań papierów wartościowych, pozycja krótką generuje straty. Strategia krótkiej sprzedaży jest bardziej ryzykowna niż spekulacja, bowiem potencjalna strata jest teoretycznie nieograniczona.

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie prowadzi krótką sprzedaż dla wybranych akcji.

Inne strategie

Strategia kup i trzymaj (*ang. buy and hold*). Inwestor stosujący strategię „kup i trzymaj” wybiera na rynku akcje, które według jego przewidywań mają szanse na wzrost w średnim lub długim terminie. Tak utworzony skład portfela nie ulega zmianie przez założony okres inwestycji. Strategia ta przyniosła Warrenowi Buffettowi ogromną fortunę.

Strategia wyczucia rynku (*ang. market timing*). Strategia ta polega na przewidywaniu kierunków zmian na całym rynku kapitałowym i szybkim reagowaniu poprzez zakup wybranych instrumentów finansowych oraz ich odsprzedaży z zyskiem. Skład portfela inwestycyjnego przy tej strategii ulega częstym zmianom.

Strategia oportunistyczna. Inwestor dąży do wykorzystywania nadarżających się okazji zawarcia korzystnej transakcji. Wymaga to ciągłego monitorowania rynku, bowiem najlepsze okazje inwestycyjne zdarzają się sporadycznie i zazwyczaj trwają krótko. Ta strategia może więc przynosić zyski w każdej sytuacji rynkowej.

Strategia behawioralna. Inwestor podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się analizą psychologii rynku kapitałowego. Jest to dziedzina wiedzy określana mianem finansów behawioralnych. Pozwala zrozumieć reguły postępowania tłumu i przewidzieć zachowania inwestorów giełdowych w różnych scenariuszach rynkowych.

Strategia Benjamina Grahama. Inwestor skupia się na określeniu wartości wewnętrznej spółki. Dążąc do zakupu jej akcji poniżej wartości wewnętrznej chce zagwarantować sobie margines bezpieczeństwa. Graham wyróżnia trzy sposoby inwestowania, które można określić jako (i) inwestowanie w aktywa obrotowe, (ii) defensywne inwestowanie w wartość, (iii) przedsiębiorcze inwestowanie w wartość.

Strategia uśredniania ceny nabycia. Inwestor kupuje określoną liczbę akcji wybranej spółki w ustalonych odstępach czasu. W efekcie cena nabycia pakietu akcji jest równa iloczynowi całkowitej liczby akcji i średniej ceny kupowanych akcji po, jakiej akcje były kupowane. W tej strategii niemożliwe jest zainwestowanie całego kapitału po najmniej korzystnej cenie.

Strategia stałej struktury kapitału. Inwestor dzieli kapitał na dwie części w określonej proporcji, najlepiej po połowie. Jedna część kapitału jest przeznaczona na zakup akcji, a druga na zakup bezpiecznych instrumentów finansowych, np. obligacji skarbowych. W zależności od sytuacji na rynku inwestor przebudowuje portfel, tak aby wartość posiadanych akcji była niezmienna.

Strategia zachowania stałego współczynnika. Inwestor dzieli kapitał na dwie części w określonej proporcji. Jedna część jest przeznaczona na zakup akcji a druga na zakup bezpiecznych instrumentów finansowych. W zależności od sytuacji na rynku inwestor dokonuje zakupów bądź sprzedaży jednych albo drugich papierów wartościowych, dążąc do zachowania ustalonej na początku proporcji.

Strategia cenowo-wskaźnikowa. Inwestor podejmuje decyzję o nabyciu lub sprzedaży akcji kierując się ustalonym wcześniej przedziałem zmian wskaźnika cena/zysk (C/Z, ang. P/E) lub wskaźnika cena/wartość księgową (C/WK, ang. P/BV). W przypadku, gdy wskaźnik dla danych akcji osiągnie górną wartość, inwestor dokonuje ich sprzedaży. Jeżeli spadnie do dolnej wartości przedziału, wówczas inwestor dokupuje kolejne akcje. Przy wskaźniku P/E lub P/BV znajdującym się w ustalonym przedziale nie są dokonywane żadne transakcje.

Strategia zachowania kapitału. Inwestor kupuje płynne instrumenty finansowe, przynoszące zazwyczaj niski, lecz pewny dochód i umożliwiają w każdym momencie odzyskanie zainwestowanego kapitału. Taka inwestycja charakteryzuje się niskim ryzykiem ale jednocześnie niskim potencjałem zarabiania. Właściwa dla inwestorów posiadających awersję do ryzyka, nie oczekujących stóp zwrotu znacznie przewyższających inflację, jednak otrzymywanych systematycznie..

Strategia bieżącego dochodu. Inwestor kupuje tylko takie aktywa, które generują przede wszystkim stałe strumienie dochodów z ulokowanego kapitału. Inwestycje obejmują instrumenty finansowe o stałym i pewnym dochodzie, np. odsetki od obligacji. Tą strategię stosują inwestorzy pragnący powiększyć aktualnie osiągnięte dochody i nie zamierzający ponosić nadmiernego ryzyka.

Style inwestowania

Niezależnie od strategii inwestorzy stosują własne style inwestowania. Wybór stylu zależy głównie od oczekiwanej stopy zwrotu i poziomu akceptowalnego ryzyka.

Konserwatywny styl inwestowania – polega na inwestowaniu kapitału w najbardziej bezpieczne instrumenty finansowe: bony skarbowe, bezpieczne obligacje, certyfikaty inwestycyjne gwarantowanych funduszy inwestycyjnych, produkty strukturyzowane z gwarancją zwrotu kapitału. Ten styl inwestowania jest właściwy dla osób nie oczekujących wysokich stóp zwrotu z dużą awersją do ryzyka.

Zrównoważony styl inwestowania – polega na inwestowaniu kapitału w akcje oraz bezpieczne instrumenty finansowe, np. obligacje solidnych emitentów. Poziom ryzyka i stopa zwrotu – średnie, w zależności od proporcji pomiędzy aktywami ryzykownymi oraz aktywami bezpiecznymi.

Agresywny styl inwestowania – polega na inwestowaniu kapitału w instrumenty finansowe wyróżniające się dużą zmiennością cen, jak akcje dynamicznych spółek, produkty strukturyzowane bez gwarancji kapitału, lub instrumenty pochodne. Ten styl stosują inwestorzy oczekujący wysokich stóp zwrotu, akceptujący wysokie ryzyko.

Katalog strategii i stylów inwestowania może być dowolnie szeroki. Każdy inwestor może stworzyć własne zasady budowy portfela. Jednak bez względu na obraną strategię czy styl należy zachować konsekwencję w działaniu. Tylko wtedy, gdy będą przestrzegane określone reguły można liczyć na osiągnięcia zamierzonego celu inwestycyjnego.